

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЪР

ЗАПОВЕД

№ РД 09 - 938/01.06.2009 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение, във връзка с чл. 42, ал. 1 и ал. 2 от Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и ал. 2 от Административнопроцесуалния кодекс и във връзка с организирането и провеждането на държавните изпити за придобиване степен на професионална квалификация за професията

УТВЪРЖДАВАМ

Национална изпитна програма за провеждане на държавни изпити за придобиване на трета степен на професионална квалификация за професия код **542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, специалност код **5420602 Конструирание, моделиране и технология на кожено-галантерийни изделия** от професионално направление код **542 Производство на текстил, облекло, обувки и кожени изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Контрол по изпълнението на заповедта възлагам на Кирчо Атанасов – заместник-министър.

ДАНИЕЛ ВЪЛЧЕВ
ЗАМЕСТИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	542	ПРОИЗВОДСТВО НА ТЕКСТИЛ, ОБЛЕКЛО, ОБУВКИ И КОЖЕНИ ИЗДЕЛИЯ
Професия	542060	МОДЕЛИЕР-ТЕХНОЛОГ НА ОБУВНИ И КОЖЕНО-ГАЛАНТЕРИЙНИ ИЗДЕЛИЯ
Специалност	5420602	КОНСТРУИРАНЕ, МОДЕЛИРАНЕ И ТЕХНОЛОГИЯ НА КОЖЕНО-ГАЛАНТЕРИЙНИ ИЗДЕЛИЯ

Утвърдена със Заповед № РД 09 - 938/01.06.2009 г.

София, 2009 година

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за организиране и провеждане на държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по професията **542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, специалност **5420602 Конструирание, моделиране и технология на кожено-галантерийни изделия**, от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата национална изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на **трета** степен на професионална квалификация по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) в съответствие с Държавното образователно изискване за придобиване на квалификация (Наредба № 16 от 15.12.2005 г. за придобиване на квалификация по професия **Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**, изд. ДВ, бр. 23 от 18.03.2005 г.).

Държавните изпити по теория и по практика на професията и специалността се провеждат в съответствие с изискванията на ЗПОО и Наредба № 3 от 15.04.2003 г. за системата на оценяване.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

Настоящата национална изпитна програма съдържа:

- 1. За държавния изпит по теория на професията и специалността:**
 - а. Изпитните теми с план-тезис на учебното съдържание.
 - б. Критерии за оценяване.

- 2. За държавния изпит по практика на професията и специалността:**
 - а. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания.
 - б. Критерии за оценяване.

- 3. Система за оценяване.**

- 4. Препоръчителна литература.**

- 5. Приложения:**
 - а. Примерен изпитен билет за държавния изпит по теория на професията и специалността.
 - б. Примерно индивидуално практическо задание.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Изпитни теми с план-тезис на учебното съдържание

2. Критерии за оценяване

Изпитна тема № 1: Конструирание и моделиране на калъф за очила – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за цялостната изработка на модела;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Определете кое от твърденията се отнася за операцията „трашене“:

- а) Трашенето е операция, при която се постига изтъняване краищата на детайлите до желаната дебелина и форма;
- б) Трашенето е операция, при която се постига намаляване на общата дебелина и изтъняване на дебелината на детайлите по цялата им площ.

Опишете предназначението и целта на тази работна операция.

Дидактически материали: Схема на операцията „трашене“ и образци на кожени изделия с изтрашени краища на детайлите.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и на основните детайли.	10
4. Съставя методика за цялостна изработка на модела.	15
5. Познава основните принципи за осъществяване на бизнес-комуникациите.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 2: Конструирание и моделиране на калъф за ключове – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за цялостната изработка на модела;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес-среда;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Определете кое от твърденията се отнася за операцията „шагрениране“:

- а) Шагренирането е подготвителна операция, чрез която се нанася върху повърхността на детайлите определен еднотипен рисунък с цел да се маскират някои лицеви дефекти;
- б) Шагренирането е подготвителна операция, чрез която се нанасят частични изображения (орнаменти, емблеми и др.) върху точно определени места на детайлите.

Посочете примери за прилагане на тази работна операция.

Дидактически материали: Мостри на изделия с различни видове шагренирани детайли.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за цялостна изработка на модела.	15
5. Познава вътрешнофирмените комуникации в съвременната бизнес-среда.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 3: Конструирание и моделиране на тоалетен несесер – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за цялостна изработка на модела;
- Комуникациите между фирмата и външната среда в съвременни условия;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете какъв профил игла ще използвате, ако изработваното от вас изделие е от изкуствен материал:

- а) Кръгъл;
- б) Лопаткообразен;
- в) Триъгълен.

Обяснете избора си.

Дидактически материали: Схеми на варианти на форми на заточване на върха на иглите и вида на шева от лицевата страна на материала.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за цялостна изработка на модела.	15
5. Познава комуникациите между фирмата и външната среда.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 4: Конструирание и моделиране на мъжка чанта тип „Борсалино” – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за монтаж-шевните операции на модела;
- Основни бариери в общуването – възможности за преодоляването им;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Методът „разкрояване по крупона” се използва при разкрояването на:

- а) Естествени кожи с голяма площ и малко дефекти;
 - б) Изкуствени лицеви меки кожи;
 - в) Естествени кожи - велур, набук.
- Обяснете избора си и го обосновайте.

Дидактически материали: Схеми с разкрояване на различни видове материали.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за монтаж-шевните операции на модела.	15
5. Познава бариерите в общуването и възможностите за тяхното преодоляване.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 5: Конструирание и моделиране на дамско портмоне – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за монтаж-шевните операции на модела;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата. Предприемачески риск;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Обяснете за коя от изброените работни операции е неприложимо високочестотното заваряване:

- а) Апликиране на детайли;
- б) Беязане на детайли;
- в) Ушиване на детайли.

Дидактически материали: Схеми, онагледяващи използването на високочестотния метод на заваряване в производството на галантерийно изделие.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за монтаж-шевните операции на модела.	15
5. Изброява качествата и уменията и познава предприемаческия риск.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 6: Конструирание и моделиране на мъжки портфейл – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за монтаж-шевните операции на модела;
- Предприемачеството като процес. Основни елементи и влияещи фактори;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете и опишете разликата между операциите „клиширане” и „каширане”.
Определете за какво са предназначени.

Дидактически материали: Мостри от детайли с различни видове обработки.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за монтаж-шевните операции на модела.	15
5. Познава елементите и влияещите фактори на предприемаческия процес.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 7: Конструирание и моделиране на дребно кожено-галантерийно изделие по индивидуален проект

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела, детайлиране и шаблони;
- Методика за цялостна изработка на модела;
- Видове иновации. Предложение за иновации в кожено-галантерийното производство;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете метод, използван в производството на кожено-галантерийни изделия, при който се постига имитация на декоративните шевове:

- а) Механичен шит метод;
- б) Висококачествен метод;
- в) Лепен метод.

Опишете накратко принципа на действие на този метод.

Дидактически материали: Табло с мостри на декоративни шевове, използвани в кожено-галантерийното производство.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7:	Максимален брой точки
1. Прави скица и рисунка на модела	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела и основните детайли.	10
4. Съставя методика за цялостна изработка на модела.	15
5. Изброява видовете иновации и прави предложение за използването им в кожено-галантерийното производство.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 8: Конструирани и моделирани на дамска чанта „плик” – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Методика за разкрояване на всички детайли на модела;
- Основни предприемачески стратегии;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете метод и система за кроене на материала, при условие че разполагате с рулонен текстилен материал за кроене на хастари за дамски чанти.

Дидактически материали: Схеми на редов метод за разкрояване на детайли.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела.	10
4. Съставя методика за разкрояване на всички детайли на модела.	15
5. Познава предприемаческите стратегии.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 9: Конструирание и моделиране на дамска чанта с цип – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Методика за разкрояване на всички детайли на модела;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Един и същ модел на дребно кожено-галантерийно изделие се крои от различни видове естествени кожи – шевро, бокс и юфт. Определете при разкрояването на коя от трите вида кожи ще се получи най-висок коефициент на използваемост.

Дидактически материали: Схеми на разполагане на детайлите при разкрояване на различни видове естествени материали, използвани в кожено-галантерийното производство с цел постигане на максимална използваемост.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави техническо описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела.	10
4. Съставя методика за разкрояване на всички детайли на модела.	15
5. Познава основните принципи за осъществяване на бизнес-комуникации.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 10: Конструирание и моделиране на дамска чанта с капак – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Методика за разкрояване на всички детайли на модела;
- Вътрешнофирмена комуникация в съвременната бизнес-среда;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете коя от изброените подготвителни операции е приложима само при работа с естествени кожи:

- а) Лемоване;
- б) Боядисване;
- в) Горещо подгъване.

Обяснете причините за това.

Дидактически материали: Схеми на свиване на кожени образци при термично въздействие върху тях.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела.	10
4. Съставя методика за разкрояване на всички детайли на модела.	15
5. Познава вътрешнофирмените комуникации в съвременната бизнес среда.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 11: Конструирание и моделиране на дамска чанта с рамка – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Методика за разкрояване на всички детайли на модела;
- Комуникациите между фирмата и външната среда в съвременни условия;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Кое от двете твърдения е невярно:

- а) Повишената влажност на материала увеличава здравината на залепване;
- б) Повишената влажност на материала намалява здравината на залепване.

Обосновете избора на отговор.

Дидактически материали: Схеми, отразяващи връзката между якостта на лепилния шев и влагосъдържанието на материала.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела.	10
4. Съставя методика за разкрояване на всички детайли на модела.	15
5. Познава комуникациите между фирмата и външната среда.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 12: Конструирани и моделиране на дамска чанта по собствен проект на модела

План-тезис:

- Скица и рисунка на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Методика за разкрояване на всички детайли на модела;
- Основни бариери в общуването и възможности за преодоляването им;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Направете сравнителен анализ между възможностите за работа, които предлагат правата и ръкавната шевна машина.

Дидактически материали: Схеми и снимки на посочените видове машини.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12:	Максимален брой точки
1. Прави скица и рисунка на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:1) на модела.	10
4. Съставя методика за разкрояване на всички детайли на модела.	15
5. Познава бариерите в общуването и възможностите за тяхното преодоляване.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 13: Конструирани и моделирани на дамска „бизнес“ чанта

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Класификация на кожено-галантерийните изделия;
- Основни качества и умения на предприемача във фирмата. Предприемачески риск.
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете особеностите и предимствата на двуигловата шевна машина. Дайте примери за препоръчителното ѝ използване в производството на кожено-галантерийни изделия.

Дидактически материали: Схема и снимка на двуиглова шевна машина.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 13:</i>	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Класифицира кожено-галантерийните изделия.	15
5. Изброява качествата и уменията и познава предприемаческия риск.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 14: Конструирани и моделирани на мъжка „бизнес“-чанта – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Видове обработени кожи и приложението им в кожено-галантерийното производство;
- Предприемачеството като процес. Основни елементи и влияещи фактори;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Обяснете какво влияние оказва гъстотата на бодовете при съединяване на детайли от различни видове материали – естествени, изкуствени и текстилни.

Дидактически материали: Мостри на детайли, съединени с различни видове шевове.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Класифицира готовите кожи и обяснява приложението им.	15
5. Познава елементите и влияещите фактори в предприемаческия процес.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 15: Конструирани и моделирани на ученическа чанта – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Дефекти върху готовите кожи – причини за дефектите и видове;
- Иновации. Предложение за иновации в кожено-галантерийното производство;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете разликата между понятията „метод за кроене” и „система на вметване”. Обяснете в кои работни процеси се използват.

Дидактически материали: Схеми на методи за кроене и системи на вметване.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Описва дефектите върху готовите кожи.	15
5. Изброява видовете иновации и прави предложение за прилагането им в кожено-галантерийното производство.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 16: Конструирани и моделирани на ученическа раница – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Характеристика на обкова в кожено-галантерийното производство;
- Основни предприемачески стратегии;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Какво правило трябва да спазва кроячът на кожено-галантерийни изделия при разкрояването на детайл „дръжки”.

Дидактически материали: Схеми за разкрояване на различни видове материали и детайли.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Прави характеристика на обкова в кожено-галантерийното производство.	15
5. Познава предприемаческите стратегии.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 17: Конструирани и моделирани на спортен сак – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологично описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Видове хастари в кожено-галантерийното производство;
- Основни принципи за осъществяване на ефективни бизнес-комуникации във фирмата;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Предложете вид дообработка на кожено-галантерийното изделие при наранена лицева част:

- а) Почистване;
- б) Райфеловане;
- в) Ретуширане.

Дидактически материали: Схеми на видовете дообработка на кожено-галантерийните изделия.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Прави характеристика на хастарите в кожено-галантерийното производство.	15
5. Познава основните принципи за осъществяване на бизнес-комуникации.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

Изпитна тема № 18: Конструирани и моделирани на пътна чанта – модел по задание

План-тезис:

- Скица на модела;
- Технологическо описание на модела;
- Основен чертеж на модела;
- Видове изкуствени кожи и методи за получаването им;
- Видове иновации. Предложение за иновации в кожено-галантерийното производство;
- Условия за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.

Примерна приложна задача/казус: Посочете в кой топографски участък на естествената кожа дебелината е минимална:

- а) Крупон;
- б) Врат;
- в) Поли (етеци).

Обяснете за какво може да бъде използвана в кожено-галантерийното производство тази кожа с минимална дебелина.

Дидактически материали: Схема – топография на кожата.

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18:	Максимален брой точки
1. Прави скица на модела.	5
2. Прави технологично описание на модела.	10
3. Разработва основен чертеж (в мащаб 1:2) на модела.	10
4. Обяснява видовете изкуствени кожи и методите за получаването им.	15
5. Изброява видовете иновации и прави предложение за прилагане в кожено-галантерийното производство.	5
6. Познава изискванията за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда.	5
7. Решава приложната задача/казус.	10
Общ брой точки	60

2. Критерии за оценяване

Комисията по оценяване на изпита по теория на професията и специалността, назначена от директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, определя за всеки критерий конкретни показатели, чрез които да се диференцира конкретният брой присъдени точки.

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА

1. Указания за съдържанието на индивидуалните практически задания

Чрез държавния изпит по практика на професията и специалността се проверяват и оценяват професионалните умения и компетентности на обучаваните, отговарящи на трета степен на професионална квалификация.

Изпитът по практика на професията и специалността се състои в **изработване на шаблони, разкрояване на детайли, определяне на разходна норма и ушиване на кожено-галантерийно изделие по задание.**

Индивидуалното изпитно задание съдържа пълното наименование на училището/обучаващата институция, празни редове за попълване имената на обучавания, квалификационната форма, началната дата и началния час на изпита, краен срок на изпита – дата и час, темата на индивидуалното практическо задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното практическо задание.

Индивидуалните практически задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността в училището/обучаващата институция. Броят на изготвените задания трябва да бъде поне с един повече от броя на явяващите се в деня на изпита. Всеки обучаван изтегля индивидуалното си практическо задание, в което веднага саморъчно написва трите си имена.

2. Критерии за оценяване

За всяко индивидуално практическо задание комисията по провеждане и оценяване на изпита по практика на професията и специалността, назначена със заповед на директора на училището/ръководителя на обучаващата институция, разработва показатели по критериите, определени в таблицата.

Пример:

№	КРИТЕРИИ	ПОКАЗАТЕЛИ	Макси мален брой точки	Те жест
1.	Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда. <i>Забележка: Този критерий няма количествено изражение, а качествено. Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб (2).</i>	<i>1.1. Спазва условията за работа с инструменти и машини; 1.2. Спазва условието за използване на подходящо работно облекло; 1.3. Опазва чисто работното място.</i>		<i>да/не</i>

2.	Ефективна организация на работното място.	<p>2.1. Рационално подрежда и използва инструментите и помагалата, необходими за реализацията на проектното задание;</p> <p>2.2. Целесъобразно употребява материалите;</p> <p>2.3. Изпълнява задачата в поставения срок.</p>	2 3 2	7
3.	Изработване на шаблоните и скрояване на детайлите на изделието.	<p>3.1. Изработва шаблоните на кожено-галантерийното изделие според изискванията;</p> <p>3.2. Спазва технологичната последователност на действията при изработването им;</p> <p>3.3. Шаблоните на изделието съответстват на заложените в проекта детайли и пропорции.</p>	6 6 6	18
4.	Определяне разходната норма на материалите.	4.1. Правилно определя разходната норма на детайлите.	5	5
5.	Изработване на изделието съгласно заданието.	<p>5.1. Умее рационално да разкроява детайлите на изделието;</p> <p>5.2. Познава и използва различните методи за разкрояване, подлепване и ушиване на детайлите;</p> <p>5.3. Познава различните машини и съоръжения, използвани за разкрояване, подлепване и ушиване на детайлите.</p>	5 5 5	15
6.	Качество на извършената работа.	<p>7.1. Знае основните нормативни изисквания за качество на кожено-галантерийната продукция;</p> <p>7.2. Качеството на готовото изделие отговаря на нормативите.</p>		10
7.	Презентиране на готовото изделие.	<p>8.1. Умее атрактивно да презентира изработеното изделие;</p> <p>8.2. Убедително защитава и обосновава предприетите от него действия при изготвяне на изпитната задача.</p>	2 3	5
		Общ брой точки		60

Посочва се максималният брой точки, които се поставят при пълно, вярно и точно изпълнение на показателя. Те са в съответствие с посочените в Държавното образователно изискване за придобиване квалификация по професията **Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия**.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Максималният брой точки за всяка изпитна тема или за всяко изпитно задание е 60. Неправилният отговор се оценява с 0 точки. Непълният отговор се оценява с част от точките за верен и пълен отговор.

Преминаването от точки в цифрова оценка съгласно чл. 7, ал. 4 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване се извършва по следната формула:

Цифрова оценка = общият брой точки от всички критерии : 10

Получената цифрова оценка се изчислява с точност до 0,01.

Оценяването на писмените работи от държавния изпит по теория е в съответствие с чл. 46 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

Изпълнението на практическото задание от държавния изпит по практика се оценява в съответствие с чл. 48 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата на оценяване.

VI. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Червенова, А. и кол. Технология на кожено-галантерийното производство I и II част. Техника, 1977.
2. Цветков, П. и кол. Материалознание за обувното и кожено-галантерийното производство. Техника, 1987.
3. Червенова, А. и кол. Технология на кожено-галантерийното производство. Техника, 1988.
4. Грънчаров, Хр. и кол. Машини в кожено-галантерийното производство. Техника, 1991.
5. Василев, Е. и кол. Справочник на обувния специалист. Техника, 1990.
6. Станчев, Ф. и кол. Материалознание на обувната и кожено-галантерийната промишленост. Техника, 1978.

VII. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

1. Наташа Стоевска – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София
2. Николай Карев – Професионална гимназия по текстилни и кожени изделия, гр. София

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

а) Примерен изпитен билет

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия

специалността 5420602 Конструирание, моделиране и технология на кожено-галантерийни изделия

Изпитен билет №.....

Изпитна тема:
(изписва се точното наименование на темата)

План-тезис:
.....
.....

Приложна задача:

Описание на дидактическите материали:

Председател на изпитната комисия:.....
(име, фамилия) (подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....
(име, фамилия) (подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)

б) Примерно индивидуално практическо задание

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА И СПЕЦИАЛНОСТТА
ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ТРЕТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА
КВАЛИФИКАЦИЯ**

по професията 542060 Моделиер-технолог на обувни и кожено-галантерийни изделия

специалността 5420602 Конструирание, моделиране и технология на кожено-галантерийни изделия

Индивидуално практическо задание №.....

На ученика/обучавания

(трите имена на ученика/обучавания)

отклас/курс,

начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се:

(вписва се темата на изпитното задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

УЧЕНИК/ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/Ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия)

(подпис)

(печат на училището/обучаващата институция)